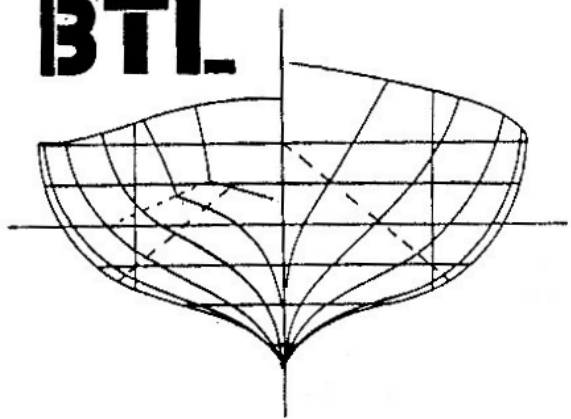

BTL

Bornholms Træbådelaug

Nyhedsbrev nr. 2

2007

Der arbejdes ihærdigt på at få værftet til at se anstændigt ud inden den officielle åbning d. 3. juni.

På dette foto er det Mikkel der gi'r den hele armen.

Vi må håbe at han rydder op efter sig.

I dette nummer – Om barkning af sejl, samlet af Mette Bing

Ingenting kommer af sig selv, - bortset fra lommeuld.

Mange har brugt adskillige timer på oprydning på værftet det sidste halve år. Der er lidt stilstand i arbejdet lige nu, hvor vi står over for at skulle præsentere vor pragtfulde legeplads for øens indbyggere allerede nu d. 3. juni.

Jeg ved godt, der er andre private gøremål på denne årstid, men døgnet har stadig 24 timer og tv-programmerne er for det meste spild af tid.

Jeg ved udmærket, at ikke alle kan påtage sig alle typer opgaver, men der kan altid findes sager, hvor en svag ryg eller et brækket ben ikke er i vejen.

Det er kun nu frem til åbningen, hvor der skal gøres en indsats, fremover bliver alt hygge og afslapning, men naturligvis med mulighed for individuelle udfordringer.

Jeg tror ikke der er andre foreninger, der kan tilbyde tilsvarende muligheder og rammer for en indholdsrig og spændende fritid.

Jeg vil gerne opfordre alle, der har den mindste mulighed for at ofre et par timer om ugen på sagen, til at møde op.

Hvis der er tvivl om hvilke opgaver, der er mest presserende, så kontakt mig på værftet i weekenderne eller om dagen på 56950735 og aften på 56954414.

Eller pfs@bornholmsmuseer.dk

Lad os vise Bornholm, hvad vi duer til!

Poul

BTL needs you

Kalender!

Søndag 3/6

Åbent hus på værftet i Rønne (Se program)

Søndag 17/6

Træbådetræf i Helligpeder kl. 12 (medbring frokost og grillmad)

Fredag 13/7

Almoge Båtar på Bassholmen 3 dage

Formandens årsberetning 2006

Da året 2006 startede lå der ansøgninger inde hos en række fonde, hvor vi i bestyrelsen havde forventninger om tilskud til køb og renovering af Stenbys Værft i Rønne. Vi havde på dette tidspunkt eksisteret som forening i 3 år og vort værksted på havnen i Allinge, gav os nogle naturlige begrænsninger i de udfoldelser vi kunne ønske. Nogle af disse fonde fandt vore ansøgninger, og formålet med vor forening, interessant og værdigt til støtte. Vi fik fra Sparekassen Bornholms Fond bevilget 200.000 til køb af værftet og fra Friluftsrådet 250.000 til køb og renovering til 50 % af udgifterne. Yderligere er fra sidstnævnte bevilget 50 % af udgifter til flytning af både, tagkonstruktion og etablering af udstilling op til 220.000. Tuborgfondet har bevilget 68.000 til udstillingerne og dertil har også Bornholms Regionskommune bevilget 20.000.

Vi kom overens med familien Stenby om prisen: 400.000, og 1/6 overtog vi værftet og påbegyndte oprydning og renovering, som trods en gedigen indsats endnu ikke er gennemført, men gerne skulle være afsluttet inden vort åbenthus-arrangement på historiens dag d. 3/6 i år.

I maj var der overdragelse af vor nybyggede solæwa til Sorthat-Muleby borgerforening. En festlig dag på stranden ved Sorthat Odde med øl, pølser og herligt forårsvejr.

Træbådetræf fra Nørresand, en rigtig hyggelig dag med 5 både i søen, lidt generet af en havgus, der dog fik de fotograferede scenarier til at stå i et eventyrligt nostalgisk skær.

I august et lille arrangement hvor vi besøgte færgen "Korshage" og krakkede sild på værftet.

Vi er to fra bestyrelsen der i september har været på studierejse til Holland, med henblik på ideer til værftet og de kommende udstillinger og resultat deraf vil snart kunne ses.

Julefrokosten d. 16/12 bød på sild, køgt skinke, godt øl og naturligvis et glas brændevin.

Der er lagt mange kræfter og arbejdstimer i både Allinge og Rønne.

I Allinge er energien efter bygning af solæwan, hovedsagelig brugt på renovering af både. I Rønne er alle kræfter anvendt til oprydning og renovering af værftet og det tilhørende areal.

Vort klublokale er endnu ikke færdigt, men fremover vil det være naturligt at holde generalforsamlingen og andre arrangementer der.

Vi har i årets løb haft henvendelser om mangt og meget, bl.a. hjælp til at hente herreløs båd hjem fra Polen, forespørgsler om div. opgaver og tilbud om overtagelse af flere både, hvoraf nogle nu står hos os og andre der er takket nej til. De både vi har modtaget, skal vi nu i gang med at arbejde på, og et par stykker af dem skal udstilles.

Der har været stor bevågenhed om vort virke fra bornholmernes side, og den vil ikke blive mindre efterhånden som vi får bidt os fast, og kommer ud med den ene fint renoverede båd efter den anden og ligeledes får taget fat på nybygninger af traditionelle bornholmske både. Det er mit indtryk at forholdet til både Regionskommunen og Rønne Havn fungerer på bedste vis, og det er vore intentioner at styrke dette forhold og tilliden til vort arbejde i det kommende år.

Den 4. april 2007 Poul Forum Sørensen

Regnskab 2006

Indtægter:

<i>Varesalg</i>	
Træsalg	10.500
Materialer	46.846
Bådsalg	15.000

Medlemskontingent

Ord. medlemskab	6.450
Udv. medlemskab	14.550

Lejeindtægter

Pladsleje	1.025
-----------	-------

Finansieringsindtægter

Renteindtægter	21
----------------	----

Indtægter i alt 94.392

Udgifter:

<i>Vareforbrug</i>	
Vareindkøb	4.687
Værktøj	5.909

Lokaleomkostninger

Grundleje	24.254
El, varme, vand	1.698
Rep. og vedligehold	3.588

Administration

Møder/kurser	2.689
Forsikring	5.720
Kontorartikler	273
Porto	389
Inventar	1.000
Medlemspleje	14
Nyhedsbrev	300

Reklame og repræsentation

Annoncer	385
----------	-----

Finansieringsudgifter

Bankgebyrer	218
-------------	-----

Udgifter i alt 51.127

Overskud - - - - - 43.265

Aktiver

Ejendomme	419.400
Afskr. driftsmidler	-415.000
Bank	46.965
Kasse	936
Aktiver	52.301

Passiver

Årets resultat	41.265
Overført fra 2005	9.036
Passiver	52.301

Regnskabet er revideret af vor interne revisor, Ole Nielsen samt statsautoriseret revisor, Jesper Blem, Bornholms Revisionskontor, Rønne

Barkning af sejl

Opskrifterne er ekstraheret fra en artikel, som jeg ikke ved andet om, end at den er oversat til engelsk af David Ryder-Turner.

Nogle af metoderne stammer tilbage til 1700-tallet. Meget er af langt ældre dato, men har ikke været skrevet ned. Det har haft sit eget liv som folkelig tradition og praktisk erfaring.

Norske fiskere mellem Trøndelag og Lofoten fortsatte meget længe med at barke.

Deres metoder blev registreret i 1980'erne af historiker Jon B Godal:

De foretrak birkebark, taget fra træerne den første uge i juli - træerne skulle være på 100-300mm i diameter. Dernæst blev det tørret - aldrig i direkte sol - indtil det var helt tørt, hvorpå det blev hakket i småstykker.

Så blev det sat i blød i havvand, spandfuld til spandfuld, i to uger, dernæst kogt i et stort metalkar.

Soda - eller tidligere læsket kalk - blev tilsat for at neutralisere garvesyren, fæstne farven og modvirke råd.

Når blandingen havde fået den rette farve og konsistens, blev det kølet ned til ca. 60gr. og en kop trætjære tilsat.

Heri blev sejlet udblødt og hængt til tørre i to uger.

Et sejl blev barked om foråret, og igen 2-4 år senere.

"Et sejl behandlet på denne måde, holder i 20 år"

I 1985 blev vikingskibet "Roar Ege"s sejl barked på denne måde med bark og hestefedt.

Birkebark var det foretrukne i Skandinavien, andre steder i Europa foretrak man eg.

I Brixham og South Devon, blev sejlene barked med eg, 25-50 kg til et sæt. Det blev kogt natten over, og så hældt varmt op i et kar sammen med gul eller rød okker, 50kg talg og en spand trætjære. Blandingen blev moppet på med canvas-mopper.

Dette fik sejlene til at krympe, så de måtte sys for store.

Hvis sejlene blev rullet sammen, mens de stadig var fugtige, kunne de selvantænde.

I forskellige traditioner har været nævnt eg, birk, gran og tuja. Altid unge træer, det afgørende er indholdet af garvesyre.

Cutch og quebracho er navne på endnu mere garvesyreholdige importerede produkter, som vi vist ikke umiddelbart har adgang til.

Der er dog et moderne eksperiment, citeret af samme kilde, som anvendte Quebracho. 1kg q. til 10 liter vand. 1l linolie - eller 3/4 linolie og 1/4 fiskeolie-, opvarmet og irørt 1% trætjære. Dernæst varmet op til 60-70gr. Så blev det gnubbet på det udspændte sejl.

Et sejl, som skal barkes, skal altid være brugt mindst et år først.

En Hollandsk kilde rapporterede i 1884 om en blanding af hvid tran, sildeolie, guljord og tjære.

En anden kilde nævner en blanding af okker og hundehajolie.

I Bretagne blev okker blandet med havvand og varm linolie. Ifølge erfarne fiskere gjorde okkeren sejlene mere holdbare, og blødere. (Her vi måske ude i fransk rødjord - det samme som vi malede værftets facade med. o. a.) Samme mix blev brugt til besætningens beklædning.

Bretonerne var æsteter, så de kunne godt finde på at lade topsejlet være hvidt, eller farve det blåt ved at lade det ligge natten over i kobber-sulfat.

I Galway kunne de finde på at lave sorte sejl: 15liter tjære (kan godt være vi er ude i en mineralsk tjære her, o. a.) 10kg smør og en kop salt, opvarmet hver for sig, dernæst blandet og håndgnedet ind i sejlet hver dag i en uge. Når gamle sejl blev for tørre om sommeren, blev de gnedet med harsk smør.

Mælkemændene i Altenwerder, som sejlede mælk til Hamburg, brugte mælk og rapsolie. Det var nok bare et kuriosum - der er ikke flere anvisninger

Til slut Viggo's opskrift:

Bark af eg og fyr 50/50 eller el. 2 spande bark sættes i blød i Atlanterhavsvand i tre uger.

Koges op, efterfyldes evt. med vand - og så må det være her sejlet kommer i- o. a. og koger ½-1 time. Tilsæt evt. engelskrødt til sidst i kogningen.

Når sejlet er tørt, gnides det ind med hestemankefedt, evt. blandet med ½dl fintjære.

Stykket sammen af Mette Bing - jeg påtager mig intet ansvar for Jeres resultater.

Åbent hus på værftet i Rønne d. 3. juni – Foreløbigt Program

- 10.00 De forskellige aktiviteter påbegyndes
- 10.15 Formanden for BTL byder velkommen
- 10.25 Havneudvalgsformand Carl Ilsøe taler
- 10.35 Museumsleder Ann Vibeke Knudsen taler
- 11.00 Musik med sound af saltvand, "Østersøens Perler"
- 12.00 "Monsunen"s Horst Leider er grill-chef. Lunch: 50,-
- 13.00 Musik og aktiviteter fortætter
- 13.00 Trøjoller med og uden sejl i havnebassinet
- 14.00 Farvandsvæsenet viser realistisk redningsøvelse
- 15.00 Åbne både: Slæbebåden "Ursus", "Mester", "Klara Marie" og hos Marinehjemmeværnet
- 17.00 Slut for det officielle program men festen fortsætter.

Der udsendes invitationer til:

Spk. Bornholms Fond, Friluftsrådet, Tuborgfondet, Rønne – Knudsker Byting, Kultur- og Fritidsudvalget, Rønne Havn, Mester, Havnesmedjen, Svanens Venner, Sorthat Borgerforening, Rønne Sejlklub, Skipperforeningen, Marineforeningen, Strandjagtforeningen, Rønne Roklub, skovfoged Hans Olsen, Dolleris, Sydhavnens Motorværksted, Vips Transport og endnu flere, når vi får tid til at tænke. Forslag modtages!

Der arbejdes hen over dagen på og omkring værftet med:

Dæksarbejde på "Monsunen", isætning af bord på spidsgatteren, forskellige tovværksarbejder demonstreres, der tjæres og males, der koges naturmaling. Kom med forslag til, hvad du evt. kan bidrage med!

Der sælges to typer godt øl med BTL-etiket: *Bådebyggerbryg* og *Træbådstjære*

og to typer vand : *Bundvand* og *mundvand*

Til børn og overophedede deltagere sælges isbåde.

Hvem melder sig som grillmadssælger, øl og vandsælger og issælger?

Denne plakat ophænges på alle havne -

Kontingent 2007:

200,- / ordinært medlemskab,
Hvor man er velkommen når som helst.
700,- / det udvidede, med maskinadgang og
alm. elforbrug.

Indbetalingskort vedlagt.

Bedes betalt senest 31. maj

**Husk klubaften onsdag
og klubformiddag
søndag.
Både i Allinge og Rønne**

Bornholms Træbådelaug

Åbent hus

Bådeværftet, Sydhavnen i Rønne
Søndag 3. juni kl. 10 – 17

På værftet udstiller Bornholms Museum sin
samling af gamle bornholmske fiskerbåde

Den nye bestyrelse efter generalforsamlingen d. 4. april:

Formand:	Poul Forum Sørensen, Grønnegade 3, Rønne	56950735
Næstformand:	Jens Erik Jensen, Søndergade 31, Allinge	56445018
Sekretær:	Mette Bing, Krummeledvej 12, Hasle	56966736
Kasserer:	Erling Vagn Andersen, St. Torv 6A, Rønne	56952723
Medlem:	John Hansen, Rønnevej 53, Åkirkeby	56976082
Suppleant:	Mikkel Christensen, Storegade 30, Svaneke	56483069
Suppleant:	Horst Leider, Bedegadevej 42B, Allinge	56966636
Revisor:	Ole Nielsen, Søndergade 16, Allinge	
Suppleant:	Lars Kølle,	

I ønskes alle en rigtig god sommer til lands og til vands – og ude i luften